

Zbirka medijskih objav

INŽENIRSKA ZBORNICA SLOVENIJE,
za obdobje 7. 5. 2019

Število objav: 6

Internet: 4

Tisk: 2

Spremljane teme:

Inženirska dejavnost, ...: 1

Inženirska zbornica ...: 1

Barbara Škraba Flis: 0

Gradbeni zakon: 2

Zakon o ... načrtovanju: 0

Zakon o ... arhitektih: 0

Gradbena parcela: 0

Evidenca stavbnih zemljišč: 0

Svetovni gradbeni forum 2019: 0

Gradbeništvo, graditev: 5

Internet	Naslov	'Parkirna mesta za invalide so pravica, ne privilegij'		
Zaporedna št. 1	Medij; Doseg	24ur.com; 737.814, Slovenija		
	Rubrika, Datum	Ostalo; 6. 5. 2019		
Stran v zbirki: 8	Avtor	V. Š.		
	Teme	Gradbeni zakon		
Povzetek	...vozilo, ki pa ni nujno kot predelano za prevoz invalidov ali prirejeno za invalidne osebe. Nadomestila sta ga novi gradbeni zakon in Pravilnik o univerzalni graditvi in uporabi objektov, ki pa tega več ne urejata. Gradbeni zakon sicer določa, da mora biti število parkirnih mest za invalide v bližini glavnega vhoda zadostno, če prostorske možnosti...			

Internet	Naslov	Zakon o urejanju prostora, ZAI in Gradbeni zakon		
Zaporedna št. 2	Medij; Doseg	Napovednik.com; 111.071, Slovenija		
	Rubrika, Datum	ostalo; 7. 5. 2019		
Stran v zbirki: 10	Avtor	Unknown		
	Teme	Inženirska dejavnost, inženirji , Inženirska zbornica Slovenije , Gradbeni zakon , Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...d.o.o. Vstopnina: 200 evrov + DDV Vabimo vas na seminar ZAKON O UREJANJU PROSTORA (ZUreP-2) ZAKON O ARHITEKTURNI IN INŽENIRSKI DEJAVNOSTI (ZAI) GRADBENI ZAKON (GZ) Seminar je namenjen vsem, ki se pri svojem delu srečujejo z vprašanji, povezanimi z urejanjem prostora in graditvijo objektov, izvajalcem javnih služb ter nosilcem javnih pooblastil in vsem drugim udeležencem...			

Tisk	Naslov	Zgornjesavinjčani v bolniški več kot povprečen Slovenec		
Zaporedna št. 3	Medij; Doseg	Savinjske novice; , Slovenija	Stran: 4	Površina: 319 cm ²
	Rubrika, Datum	Ostalo; 3. 5. 2019		
Stran v zbirki: 11	Avtor	Tatiana Golob		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...policiji, torej v javnem sektorju, ter v nekaterih industrijskih in drugih panogah (kmetijstvo, ribištvo, rudarstvo, gostinstvo in turizem, trgovina, gradbeništvo ...). SOLČAVANI NAJBOLJ ZDRAVI? Po podatkih Nacionalnega inštituta za javno zdravje (NIJZ), ki so dostopni v spletni aplikaciji Zdravje v občini, se zgornjesavinjske...			

Tisk	Naslov	JUB in GBC o problematiki obnov večstanovanjskih objektov		
Zaporedna št. 4	Medij; Doseg	Varčujem z energijo; , Slovenija	Stran: 6	Površina: 893 cm ²
	Rubrika, Datum	Ostalo; 6. 5. 2019		
Stran v zbirki: 13	Avtor	Unknown		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...večstanovanjskih objektov O ciljih Združenja GBC Slovenija in spodbujanju trajnosti v gradbeništvu GBC Slovenija, pod vodstvom predsednika Iztoka Kamenskega, pomembno prispeva k razvoju trajnostne gradnje in meril trajnosti v gradbeništvu . Skrbijo za izmenjavo znanj ter seznanjajo širšo javnost o trendih. GBC Slovenija na številnih...			

Internet	Naslov	Ofenziva na trg specializiranih podvozij		
Zaporedna št. 5	Medij; Doseg	Mineral-revija.si; , Slovenija		
	Rubrika, Datum	ostalo; 6. 5. 2019		
Stran v zbirki: 22	Avtor	Boštjan Paušer		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...s tal, sta skupna teža vozila in obremenitev kot na gugalnici na zadnjih oseh. Zaradi nižje lastne mase je ta os primerna tudi za vozila, ki delajo v gradbeništvu , na primer pri dostavi materiala, in imajo zadaj nameščeno dvigalo. Ali pa za vlačilce 6x2 s specializiranimi polprikloniki (montažne betonske konstrukcije,...			

Internet	Naslov	Predelava bakrovih deponij na območju JV Evrope		
Zaporedna št. 6	Medij; Doseg	Mineral-revija.si; , Slovenija		
	Rubrika, Datum	ostalo; 6. 5. 2019		
Stran v zbirki: 29	Avtor	Ana Mladenović		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...postopku imobilizacije uporabimo v gradbenem sektorju. TEKST Ana Mladenović, Alenka Mauko Pranjič, Mateja Košir , Petra Vrhovnik, Urška Kropf, Zavod za gradbeništvo Slovenije Baker je kovina z značilno rdeče-rjavo »bakreno«barvo in odličnimi fizikalnimi lastnostmi; visoko električno in toplotno prevodnostjo. Baker...			

'Parkirna mesta za invalide so pravica, ne privilegij'

 [24ur.com/novice/slovenija/parkirna-mesta-za-invalide-so-njihova-osnovna-pravica-do-mobilnosti.html](https://www.24ur.com/novice/slovenija/parkirna-mesta-za-invalide-so-njihova-osnovna-pravica-do-mobilnosti.html)

Ali je parkirnih mest za invalide preveč? Profesor Aleš Bučar Ručman pravi, da gre za past, v katero se ne smemo ujeti: "Invalidi niso predmeti, ki jih odložiš in se ne premikajo. Mest mora biti dovolj na različnih lokacijah, zato da jim je omogočena osnovna pravica do mobilnosti." Tretjina prekrškarjev namreč parkira na mestih za invalide tudi, če ostali niso zasedeni.

Kaj bo Ema Kurent odgovorila invalidom?

*"Invalidskih parkirnih mest je po moji oceni sicer dovolj, težava pa je, da zelo pogosto tam parkirajo tisti, ki niso upravičeni do tega. Naša raziskava je pokazala da celo 63 odstotkov vseh, ki parkirajo tam," razlaga **Aleš Bučar Ručman**, profesor na mariborski Fakulteti za varnostne vede, ki je vodil raziskavo Parkiraj izgovore drugam! Ne na mesta za invalide.*

Več v oddaji Svet na Kanalu A ob 18:00!

"To je pravica in ne privilegij ali dobrota vseh nas, ki nimamo težav. To vprašanje s preveč mesti je tudi past, v katero se ne smemo ujeti in smer, v katero upam, da medijska debata ne bo zašla," še pravi Bučar Ručman in dodaja: "Rešitev problematike niso le višje kazni, temveč družbeno ozaveščanje in promocija solidarnosti. Kazni za take prekrške so prenizke, težava pa je tudi, da se jih ne da izreči na vseh javnih parkiriščih."

'Negre za privilegij, ki ga imajo invalidi, temveč za uživanje pravice, ki jo imamo vsi'

Bučar Ručman še opozarja, da negre za privilegij, ki ga imajo invalidi, temveč za uživanje pravice, ki jo imamo vsi. *"V primeru invalidov je za uživanje te pravice potrebno le nekoliko drugače oblikovati prostor (npr. večja parkirna mesta) in vzpostaviti sistem medsebojnega spoštovanja, ki je osnova za oblikovanje pravil na tem področju. Ta razmeroma preprosta koraka sta ključna predpogoja, ki omogočata avtonomnost in boljše družbeno vključitev številnim invalidom."*

Spoštovanje tega pravila pri vseh, ki teh mest ne potrebujemo, pomeni, da razumemo pomen sodelovanja in soodvisnosti v družbi in da razumemo, da za naše minimalno izboljšanje situacije (npr. hojo nekaj 10 metrov več), drugemu odvzamemo oziroma bistveno otežimo možnost do mobilnosti.

"To, da v naši družbi obstajajo ljudje, ki izkoriščajo razmere in si prilastijo marsikaj, do česar niso upravičeni, ni presenečenje. Je del človeške narave in ta notranji vzgib je močnejši v družbah, v katerih nas prepričujejo, da smo drug drugemu tekmeči v vsakem pogledu. Prav to velja tudi za parkiranje na mestih, rezerviranih za invalide," meni vodja raziskave, ki so jo opravili na mariborski Fakulteti za varnostne vede.

Ugotovili so, da kar 63 odstotkov ljudi parkira na rezerviranih parkiriščih neupravičeno, skoraj 30 odstotkov pa je to storilo tudi, če so imali v bližini prosta 'običajna' parkirna mesta. Vozil z dovolilnico je bilo torej le 37 odstotkov.

Na nekaterih parkirnih mestih, rezerviranih za invalide, je odstotek neupravičeno parkiranih vozil izredno visok, celo prek 80 in tudi do 90 odstotkov vseh vozil, ki so parkirala na določeni lokaciji.

"Mest mora biti dovolj na različnih lokacijah, zato da jim je omogočena osnovna pravica do mobilnosti," pravi profesor Aleš Bučar Ručman. FOTO: Aljoša Kravanja

"Podatki Mestnega redarstva v Ljubljani nam pokažejo, da kršitelji pri tem uporabijo celo paleto izgovorov, zakaj je takšna kršitev sprejemljiva in opravičljiva."

Pravilnik, ki je urejal minimalno število mest ni več v veljavi

Pravilnik o zahtevah za zagotavljanje neoviranega dostopa, vstopa in uporabe objektov v javni rabi ter večstanovanjskih stavb, ki je urejal koliko parkirnih mest mora biti rezerviranih za invalide, od junija lani ni več v uporabi.

V Sloveniji je bilo na dan 31. 12. 2018 skupno registriranih 1.634.479 vseh vozil, od tega 1.220.811 osebnih avtomobilov. 1.509 vozil pa je bilo registriranih kot predelanih vozil za prevoz invalidov ali prirejenih za invalidne osebe, a upoštevati je potrebno, da upravne enote razpolagajo s podatkom, koliko je izdanih parkirnih kartic za invalide. Dovolilnice so izdane na osebno ime in so prenosljive iz vozila v vozilo, ki pa ni nujno kot predelano za prevoz invalidov ali prirejeno za invalidne osebe.

Nadomestila sta ga novi **gradbeni zakon** in Pravilnik o univerzalni **graditvi** in uporabi objektov, ki pa tega več ne urejata.

Gradbeni zakon sicer določa, da mora biti število parkirnih mest za invalide v bližini glavnega vhoda zadostno, če prostorske možnosti to omogočajo, pa morajo biti zagotovljena tudi parkirna mesta za uporabnike z otroškimi vozički.

Zakon še pravi, da lahko občine "v dogovoru z reprezentativnimi invalidskimi organizacijami sprejmejo smernice za zagotavljanje dostopnosti, s katerimi določijo stopnjo prilagojenosti zunanjih javnih površin, ne glede na zahteve o opremljenosti javnih površin določenih s tem zakonom."

'Pri nekaterih posameznikih notranji moralni mehanizmi niso dovolj'

Direktor Javne agencije RS za varnost prometa (AVP) **Igor Velov** je že pred časom opozoril na problem neupravičenega parkiranja na mestih rezerviranih za invalide: "Tak prekršek nazorno prikazuje nizek nivo kulture v prometu, pomanjkanje strpnosti in tudi solidarnosti. V projektu '*Parkiraj izgovore drugam! Ne na mesta, rezervirana za invalide*' ozaveščamo in seznanjamo ljudi s posledicami takšnih kršitev, žal pa pri nekaterih posameznikih notranji moralni mehanizmi niso dovolj in učinkuje le zunanji nadzor in kazen."

Ali je parkirnih mest za invalide preveč? Profesor Aleš Bučar Ručman pravi, da gre za past, v katero se ne smemo ujeti. FOTO: Aljoša Kravanja

"Nujen je predvsem dosleden in večji nadzor nad neupravičenim parkiranjem," pravijo na AVP, zato so leta 2017 ob mednarodnem dnevu invalidov pozvali k poostrenemu nadzoru nad neupravičenim parkiranjem. "Na našo pobudo o poostrenem nadzoru nad neupravičenim parkiranjem se je tedaj odzvalo 24 slovenskih občin, od tega vseh 11 mestnih občin, ki so poostren nadzor izvajale v prvih dveh tednih decembra 2017."

Bučar Ručman: Kolumna Eme Kurent kaže na popolno nerazumevanje in nepoznavanje

Tema je znova postala pereča, potem ko je astrologinja **Eme Kurent** v reviji Lady objavila kolumno z naslovom Parkiranje in privilegiji, v kateri odkrito udriha čez invalide in po njenem mnenju preveliko število parkirnih mest, ki so rezervirana za invalide.

Parkirnih mest nikakor ni preveč. Obstajajo standardi, ki to določajo in so ustrezni. Invalidi niso predmeti, ki jih odložiš in se ne premikajo. Mest mora biti dovolj na različnih lokacijah, zato da jim je omogočena osnovna pravica do mobilnosti.

Bučar Ručman na njeno pisanje odgovarja, da navedba številnih stereotipov in predsodkov v kolumni kaže na popolno nerazumevanje in nepoznavanje življenja invalidov. *"Ironija ob vsem tem je, da se je zapis pojavil praktično istočasno, ko sem sam na Univerzi na Malti predaval o*

raziskavi o neupravičenem parkiranju na parkirnih mestih, rezerviranih za invalide in zaključkih, ki jih lahko skozi ta primer naredimo o družbeni solidarnosti in anomiji (tj. stanju brez norm) v Sloveniji."

Zakon o urejanju prostora, ZAID in Gradbeni zakon

Kaj: Strokovno izobraževanje

Kdaj: četrtek, 30.5.2019 ob 9.00

Kje: City Hotel Ljubljana, Dalmatinova 15

Prireditelj: Nebra d.o.o.

Vstopnina: 200 evrov + DDV

Rezervacija / nakup

Klikni za nakup oziroma prijavo

Vabimo vas na seminar

ZAKON O UREJANJU PROSTORA (ZUreP-2)

ZAKON O ARHITEKTURNI IN INŽENIRSKI DEJAVNOSTI (ZAID)

GRADBENI ZAKON (GZ)

Seminar je namenjen vsem, ki se pri svojem delu srečujejo z vprašanji, povezanimi z urejanjem prostora in **graditvi** objektov, izvajalcem javnih služb ter nosilcem javnih pooblastil in vsem drugim udeležencem pri urejanju prostora, projektantom, vodjem projektov, drugim inženirjem posameznikom, ki delajo na tem področju, inženirskim firmam, državnim organom, občinam, strokovnim in interesnim združenjem (zbornicam), investitorjem in njihovim pooblaščenecem, nepremičninskim posrednikom in drugim udeležencem pri **graditvi** objektov.

Po dogovoru z **Inženirsko zbornico Slovenije (IZS)** bodo pooblašчени in nadzorni inženirji za udeležbo na seminarjih pridobili kreditne točke

skladno s Splošnim aktom o stalnem poklicnem usposabljanju pooblaščenih inženirjev.

Člani Zbornice za arhitekturo in prostor (ZAPS) bodo pridobili kreditne točke v skladu s Splošnim aktom o stalnem poklicnem usposabljanju pooblaščenih arhitektov, pooblaščenih krajinskih arhitektov in pooblaščenih prostorskih načrtovalcev.

Vljudno vabljeni!

Zunanje povezave:

[Podroben program](#)

Vir: **Nebra d.o.o.**, Napovednik.com

1. MAJ - PRAZNIK DELA IN ZDRAVIH DELAVCEV

Zgornjesavinjčani v bolniški več kot povprečen Slovenec

1. maj – mednarodni praznik dela že od daljnega leta 1895 predstavlja simbol solidarnosti med delavci. V današnjem času se občutek medsebojne solidarnosti hitro izgublja na račun številnih sprememb tako v tehnologiji kot tudi v organizaciji dela. Zaposleni izgubljajo občutek nadzora nad lastnim delom, četrtna zaposlenih Evropejcev večino delovnega časa doživlja stres, povezan z delom.

Slednje seveda negativno vpliva na njihovo zdravje, zato ni presenetljiv podatek, da so bolniške odsotnosti v porastu in vedno daljše. 1. maj tako postaja praznik, ki ni le simbol solidarnosti, ampak opozorilo, da so delavske vrednote in pravice na trhlih temeljih, ki jih še dodatno majo prekarizacija dela.

javljenih v omenjeni aplikaciji za obdobje 2016-2019, glede bolniške odsotnosti delovno aktivnih prebivalcev v koledarskih dnevih kaže, da so edino Gornjegrajci po številu dni na bolniški vsa štiri leta presegali slovensko povprečje, medtem ko so Solčavani edini, ki imajo vsa štiri leta nižje število bolniških odsotnosti v koledarskih dnevih, kot je slovensko povprečje.

LUCANI IN MOZIRJANI KREPKO NAD SLOVENSKIM POVPREČJEM

Podatki Zdravje v občini 2019 kažejo, da je bolniška odsotnost delovno aktivnih prebivalcev v Sloveniji trajala povprečno 15,3 dni, v Lučah in Mozirju 19,4 dni, v Solčavi pa 13,8 dni. Zanimiv je tudi podatek, da je bolniška odsotnost vsa štiri leta konstantno upadala v občini Gornji

Namesto bolniških listov digitalna potrdila

Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije za letošnji november načrtuje prehod na elektronski bolniški list. To pomeni, za zavarovancu ne bo več potrebno delodajalcu osebno dostavljati bolniškega lista, ampak bo delodajalcem omogočen dostop do podatkov eBOL (elektronski bolniški list) za njihove zaposlene prek spletnega portala SPOT (nacionalni sistem Slovenska poslovna točka, namenjen poslovnim subjektom). Prav tako samostojnim zavezancem ne bo več potreben obisk Fursa zaradi izpolnitve zadnje strani bolniškega lista.

Bolniška odsotnost delovno aktivnih prebivalcev v koledarskih dnevih

	2016	2017	2018	2019
Slovenija	13,7	14,5	14,4	15,3
Gornji Grad	18,7	17,4	16,1	15,6
Ljubno	13,0	17,7	14,3	14,2
Luče	11,8	9,9	13,5	19,4
Mozirje	13,7	13,6	16,8	19,4
Nazarje	14,8	13,4	13,2	14,7
Rečica	11,3	13,3	13,2	17,3
Solčava	9,5	9,2	11,3	13,8

Vir: aplikacija Zdravje v občini, NIJZ

STEVILO IZGUBLJENIH DNI ZARADI BOLNIŠKE VSE VEČJE

Danes, vsaj v razvitem svetu, plačilo ni več glavna dobrina delavcev, za katero se je treba boriti. V ospredje stopa boj za dobre delovne pogoje, v katerih lahko delavec ohranja svoje fizično in duševno zdravje. Kot kažejo statistični podatki za leto 2018, smo lani v Sloveniji zaradi bolniških odsotnosti izgubili 12.124.558 delovnih dni.

NAJVEČJI DELEŽ BOLNIŠKE ODSOTNOSTI V JAVNEM SEKTORJU

Omenjeno število izgubljenih dni se je v primerjavi z letom 2017 povečalo za skoraj šest odstotkov in pol. Slovenci evropsko povprečje presegamo kar za četrtno. Največji delež bolniške odsotnosti so zabeležili v zdravstvu, šolstvu, vojski in policiji, torej v javnem sektorju, ter v nekaterih industrijskih in drugih panogah (kmetijstvo, ribištvo, rudarstvo, gostinstvo in turizem, trgovina, gradbeništvo ...).

SOLČAVANI NAJBOLJ ZDRAVI?

Po podatkih Nacionalnega inštituta za javno zdravje (NIJZ), ki so dostopni v spletni aplikaciji Zdravje v občini, se zgornjesavinjske občine uvrščajo med lokalne skupnosti, ki so blizu slovenskega povprečja. Primerjava podatkov, ob-

Grad, konstantno pa naraščala v občinah Solčava, Mozirje in Rečica ob Savinji.

70 ODSOTOKOV SLOVENCEV POGOSTO POD STRESOM

Leta 2013 je tretja pan-evropska javnomnenjska raziskava o varnosti in zdravju pri delu pokazala, da preko 70 odstotkov Slovencev ocenjuje, da so v službi zelo ali dokaj pogosto pod

stresom. V preostalih članicah je bilo povprečje 51 odstotkov. Novejši podatki kažejo, da se je v nekaterih gospodarsko najbolj razvitih članicah število bolniških odsotnosti zaposlenih zaradi psiholoških težav v zadnjem desetletju več kot podvojilo. V Sloveniji takšnega skoka ni zaznali.

IZGORELOST STRMO NARAŠČA

Podatki NIJZ kažejo, da je bolniških odsotnosti zaradi izgorelosti relativno malo, a število v zadnjih letih strmo narašča. Če je bilo leta 2007 zabeleženih le 38 primerov bolniških odsotnosti zaradi izgorelosti, je bilo stanje deset let kasneje (2017) povsem drugačno, statistika je namreč zabeležila 647 primerov bolniške zaradi izgorelosti. Da je na pojav treba gledati resno, opozarja tudi ekonomija. Stroški, povezani z zmanjšano produktivnostjo zaposlenih zaradi duševnih bolezni v Evropski uniji, so že leta 2007 znašali 136,3 milijarde evrov. Večina je bila povezanih z depresijo in anksioznostjo.

Tatiana Golob

JUB in GBC o problematiki obnov večstanovanjskih objektov

Prihodnost sanacij toplotnih ovojev večstanovanjskih objektov v Sloveniji
- strokovni posvet v organizaciji GBC Slovenija v prostorih JUB TRC

JUB je sredi aprila v prostorih Tehnološko raziskovalnega centra v Dolu pri Ljubljani gostil več kot 80 upravnikov večstanovanjskih objektov

Na strokovnem posvetu so predstavniki petih slovenskih gradbenih podjetij obravnavali stanje in problematiko na področju **gradbeništva**. Sodelovala so podjetja JUB, Knauf Insulation, F. Leskovec, GEN-I Sonce ter Eko sklad.

O ciljih Združenja GBC Slovenija in spodbujanju trajnosti v gradbeništvu

GBC Slovenija, pod vodstvom predsednika Iztoka Kamenskega, pomembno prispeva k razvoju trajnostne gradnje in meril trajnosti v **gradbeništvu**. Skrbijo za izmenjavo znanj ter seznanjajo širšo javnost o trendih. GBC Slovenija na številnih področjih tesno sodeluje s pridruženimi inštituti in slovenskim okoljskim skladom.

Prepričani so, da gradnja brez upoštevanja meril, kot je raba obnovljivih virov energije in vpeljevanje materialov z nižjimi emisijami, ni trajnostna.

Stanje in izzivi pri obnovah večstanovanjskih zgradb

Kako je mogoče doseči energetske učinkovitosti ovoj stavbe z izolacijskimi rešitvami ter požarno varnimi in zvočno izoliranimi konstrukcijami, je predstavil Tomaž Dolenc iz škofjeloškega podjetja Knauf Insulation.

Opozoril je na specifično trajnostnih izolacijskih rešitev v večstanovanjskih objektih, katerih delež med stavbami pri nas znaša 18,5 odstotkov. Zatečeno stanje žal pogosto

kaže na neusklajenost videza med posameznimi enotami večstanovanjskih objektov ter tudi samih sosesk. Hkrati je vprašljiva protipotresna sanacija in izboljšanje požarne varnosti, pomanjkljivosti pa je najti tudi pri zvočni izolaciji objektov, vgradnji dvigal, osvetljevanju ter ureditvi skupnih prostorov.

Vodilo za prihodnost je tako izboljšati energetske bilance večstanovanjskih stavb, izvesti protipotresno sanacijo in dvigniti kakovost bivanja in gradnje.

Nove dekorativne tehnike za fasade

Iztok Kamenski je v imenu družbe JUB predstavil nove dekorativne tehnike za fasadne površine JUBIZOL Decor, ki jih je mogoče

V zadnjih petih letih smo skupno prenovili približno 2,5 milijonov m² fasadnih površin (500.000 m² letno), pri čemer delež prenov stavbnega fonda znaša na letni ravni le 3,6 odstotkov.

kot imitacije naravnih materialov uporabiti pri obdelavi zaključnih slojev. Investitorji pogosto iščejo unikaten videz zunanosti stavbe, pri čemer morajo zaključni sloji nuditi tudi kakovostno funkcionalno zaščito površine, materiali pa kljubovati vplivom iz okolja. Dekorativne tehnike je mogoče izvajati na zunanjih površinah, najprimernejše pa so fasadne površine, podzidki in vertikalne betonske površine. Predhodno je potrebno izvesti toplotno izolacijo in odpraviti toplotne

Iztok Kamenski predstavi nove dekorativne tehnike Jubizol

mostove. Dekorativne tehnike, ki imitirajo naravne materiale, odlikuje hitrejša in cenejša izvedba, manjša obremenjenost nosilnosti podlage, zatesnjena in zaščitena površina pa je brez stikov ali spojev, ki se jim pri vgradnji naravnih materialov ni mogoče izogniti. Nove dekorativne tehnike JUBIZOL Decor so izvedljive v imitaciji betona, travertina, lesa, kamnitih panelov, opeke, kamnitega zidu, naravnega kamna, ipd. Ohranjajo ali celo izboljšujejo ključne funkcionalne lastnosti zaključnega sloja, in za razliko od naravnih materialov ne omogočajo zastajanja vode, zračnih žepov, toplotnih mostov in podobnih pogojev za razvoj mikroorganizmov. Lažje, cenejše in manj zahtevno je vzdrževanje, površine pa so bolj obstojne in trajne.

Rešitve za balkone

O problematiki balkonov pri toplotni izolaciji fasad je udeležencem spregovoril Aleš Kovač iz JUB-a, ki je izpostavil vrsto dilem, s katerimi se soočajo upravitelji večstanovanjskih stavb: kje izvesti izolacijo – na spodnji ali zgornji strani balkona, ali je potrebno zapiranje parapetov ter kakšen način izvedbe je najbolj primeren. Opozoril je na probleme odvodnjavanja in zamakanja, ki je prisotna tako pri odprtih balkonih kot pri pozidanih parapetih zaradi napačnih izvedb, ter na potrebne izračune temperaturnega koeficienta dolžinskega raztezka in raztezka fugirnih mas.

Upravitelji večstanovanjskih stavb morajo biti posebej pozorni na pripravo kakovostne projektno dokumentacije, ponujene sistemske tehnične rešitve, izbor kakovostnih materialov za vgradnjo, pri izbiri izvajalcev pa tudi na njihove kompetence, izkušnje in doslednost, zlasti pri izvedbi detajlov, ter ustrezno nego materialov po vgradnji.

Kako do kakovostno izvedenega zunanjskega sloja večstanovanjske stavbe

O pomenu sidranja toplotnoizolacijskih sistemov je udeleženec seznanil Miha Alič iz podjetja F. Leskovec. Predstavil je načine sidranja, razlike med pritrdili in načine izvedbe sidranja fasadne opeke.

Pri toplotnoizolacijskih sistemih je mehansko sidranje izolacije potrebno zaradi vetrne obremenitve ter teže fasadnega sistema, število sider na kvadratni meter pa določa lokacija in višina objekta, vetrna cona in debelina izolacije. Shemi sidranja sta prilagojeni bodisi pritrdjevanju EPS-a ali pa pritrdjevanju mineralne volne. Pri površinskem sidranju (udamem in vijačnem) lahko nastanejo

toplotni mostovi ter se na fasadah pojavljajo neželene pike, možno pa je tudi poglobljeno pritrdjevanje s pritrdili in fasadnimi sidri za pritrdjevanje obstoječe fasadne opeke.

Ravne strehe Urbanscape

Ravne strehe in zelene rešitve Urbanscape je predstavil Primož Bernard iz podjetja Knauf Insulation. Ravne strehe so pogosto izpostavljene velikim temperaturnim ali drugim vremenskim obremenitvam, odvodnjavanje na njih pa je oteženo. Zaradi toplotnih izgub je potrebno streho izolirati, pri tem pa upoštevati klimatske pogoje ter vse gradbeno fizikalne vidike. Konstrukcije ravnih streh morajo zagotavljati vodotesnost, toplotno stabilnost, požarno odpornost, zvočno izolativnost, mehansko odpornost in odpornost na zunanje vplive. Odlično rešitev predstavlja zatesnjena ravna streha s kameno volno, ki nudi visoko toplotno, požarno in zvočno zaščito, učinkovito upravljanje s padavinsko vodo ter pohodnost za potrebe vzdrževanja, hkrati pa pa tudi možnost zazelenitve. Knauf Insulation te rešitve predstavlja pod blagovno znamko Urbanscape.

Zelena transformacija, sončne elektrarne na večstanovanjskih zgradbah

Robert Jelenc iz skupine GEN-I je predstavil projekt GEN-I Sonce. Prehod na obnovljivo, trajnostno, učinkovito in čisto energijo za prav vsakega državljanca pomeni novo paradigmo načrtovanja in upravljanja distribucijskega omrežja. Verjamejo, da smo vstopili v ero samooskrbe z električno energijo za segmente gospodinjstev, poslovnih odjemalcev, večstanovanjskih objektov ter energetskih skupnosti.

Doslej so v Gen - I izgradili več kot 700 sončnih elektrarn ter postavili prvo sončno elektrarno na večstanovanjski stavbi na Jesenicah, na hrvaškem trgu pa je zrasla prva sončna elektrarna na poslovnem objektu. Skupni njihov cilj je zelena transformacija, povečanje samooskrbe z elektriko iz sonca, učinkovitejša raba energije, pametno upravljanje energije in izničenje ogljičnega odtisa.

Pomembna novost je odslej ta, da stanovalci večstanovanjskega objekta lahko sodelujejo v samooskrbni shemi in s tem enakopravno pomagajo pri prehodu v brezogljeno družbo, zlasti pa bodo v prihodnosti potrebni premiki pri hitrejši pripravi dokumentacije ter pridobivanju dovoljenj.

Financiranje energetskih obnov večstanovanjskih zgradb

Luka Petkovšek, ki na Eko skladi že od začetka dodeljevanja nepovratnih finančnih spodbud skrbi za javne pozive za večstanovanjske stavbe, je predstavil aktualne možnosti financiranja, ki jih lahko koristijo lastniki večstanovanjskih objektov. Predstavil je pogoje Eko sklada za pridobitev subvencij za individualne ali skupne naložbe. Javni pozivi so objavljeni ločeno, da je povsem razumljivo, za katere vrste ukrepov pri prenovah stavb so sredstva namenjena. Pri enem od aktualnih javnih pozivov Eko sklada so upoštevane - toplotna izolacija fasade, toplotna izolacija strehe ali stropa proti neogrevanemu prostoru, optimizacija sistema ogrevanja in obsežna energetska obnova. Za pridobitev je potrebno vlogo oddati pred pričetkom del, po zaključku naložbe pa poslati zaključno dokumentacijo. •

JUB in GBC Slovenija

Ofenziva na trg specializiranih podvozij

06.05.2019 | 13:46

DAF je razširil svojo ponudbo v gradbenem in komunalnem segmentu svoje ponudbe z novimi konfiguracijami, kot sta 8x4 tridem s sledilno pomožno osjo in 10x4 s krmiljeno vodilno pomožno osjo. Predstavljeni sta tudi nova 10-tonska prednja (krmilna) os ter 7,5-tonska fiksna in dvižna sledilna os.

TEKST Boštjan Paušer

Za DAF bo leto 2018 ostalo zabeleženo kot najbolj uspešno v svoji bogati 90-letni zgodovini, z rekordno proizvodnjo 67.000 tovornjakov in drugim mestom v tržnem deležu v segmentu težkih tovornjakov v Evropi (16,6 %). DAF je vodilni na trgu kar v sedmih državah EU in je v Nemčiji najpomembnejša uvozna znamka na največjem posamičnem evropskem trgu.

Tradicionalno pa je DAF že vrsto let vodilna blagovna znamka v EU v segmentu vlačilcev. Po takšnih dosežkih je logično, da so ambicije podjetja usmerjene tudi v druge tržne segmente, kjer DAF doslej še ni bil tako prepoznaven in zastopan. To je program podvozij za tovornjake, ki ima v Evropi 36 % težjega segmenta težkih tovornih vozil z več kot 16 tonami. Če pogledamo trg po namenu vozil, je gradbeni segment razdeljen na 33 % vlačilcev in 67 % šasij, ki ga večinoma zastopajo štiriosna podvozja (55 %), nato triosna (35 %) in nazadnje dvoosna (10 %). Prav tu DAF vidi pomemben potencial za nadaljnjo rast, zato strankam ponuja širok izbor vozil z robustnim podvozjem v skoraj vseh možnih konfiguracijah osi, z učinkovitim pogonskim sklopom in udobnimi kabinami.

Nove osi

DAF ima bogate izkušnje pri načrtovanju in izdelavi osi. Od leta 1958 v Eindhovnu sami razvijajo svoje osi, tako da so lahko prepričani, da so popolnoma prilagojene vsaki od dostopnih konfiguraciji podvozja. Seveda pa skrbijo tudi za optimalno razmerje moči in mase ter zmanjšanje notranjega trenja. Zato njihove osi dajejo pomemben prispevek k skupni zanesljivosti, trajnosti, nizkim stroškom vzdrževanja in večji uporabni obremenitvi vozila.

DAF zdaj razširja svojo obstoječo ponudbo 7,5-, 8- in 9-tonskih sprednjih osi z novo osjo 193N nosilnosti 10 ton, ki bo na voljo v drugi polovici leta na modelih CF in XF z motorji MX-11 in MX-13. Namenjena je za vgradnjo kot enojna os na podvozje z visoko koncentrično obremenitvijo prednjega dela vozila. Najboljši primer za to je težko dvigalo, nameščeno takoj za kabino, ali nadgradnja betonskih črpalk velikega dosega. Ta os ima mehansko vzmetenje s trikotnimi paraboličnimi vzmetmi.

Poleg tega DAF predstavlja tudi novo 7,5-tonsko sledilno os 160U z enojnimi kolesi fiksne konstrukcije. Ta ni krmiljena, ampak je dvižna. Za to os je značilno novo ohišje, ki je izdelano s postopkom tlačnega litja, ki je še bolj robustno in trdno kot pri prejšnji različici z 10 kg manjšo maso. Statična nosilnost je povečana za 25 % na 26 ton. To je zelo pomembna značilnost

pri nakladalcih zabojnikov. Natančneje, ko se celotna teža težkega kontejnerja v enem trenutku skoncentrira na samem koncu šasije, sprednja os pa se skoraj dvigne s tal, sta skupna teža vozila in obremenitev kot na gugalnici na zadnjih oseh. Zaradi nižje lastne mase je ta os primerna tudi za vozila, ki delajo v **gradbeništvu**, na primer pri dostavi materiala, in imajo zadaj nameščeno dvigalo. Ali pa za vlačilce 6x2 s specializiranimi polpriklopniki (montažne betonske konstrukcije, kovinske konstrukcije in armature, stolpne žerjave in njihove dodatke itd.).

Velika ponudba tandemskih pogonskih osi

DAF za šasiji 6x4 in 8x4 iz serij CF in XF ponuja široko paleto tandemskih pogonskih osi z nizkimi vzdrževalnimi zahtevami, in sicer od lahkega 19-tonskega tandema z enojno redukcijo SR1132T, mehanskim vzmetenjem in bobnastimi ali diskastimi zavorami, še posebej primernimi za namene, ki so občutljivi na težo, za 21- ali 26-tonski tandem SR 1360T s kolutnimi zavorami in zračnim vzmetenjem. Obstajajo pa tudi tandemi z dvojno redukcijo z oznako HR1670T, tudi v izvedbah z 21 ali 26 ton, ki jih lahko naročite z mehanskim ali zračnim vzmetenjem in izključno z zavornimi bobni. Širok razpon prestavnih razmerij od

3,46 do 7,21 omogoča optimalno konfiguracijo pogonske skupine za vsak namen vozila.

Novo 8x4 tridem podvozje

FAW označuje novo konfiguracijo 8x4 pogonskih konfiguracij modelov CF in XF, vendar v različici tridem. To pomeni, da imajo ta podvozja enojno krmilno os in zadaj tri osi, od katerih sta prvi dve tandemski pogonski most z enojno (SR1360T) ali dvojno redukcijo (HR1670T), sledi tretja os z elektro-hidravličnim krmiljenjem. Njena nosilnost je 8 ton, elektronski sistem ECAS 5, ki upravlja zračno vzmetenje, pa ščiti to os pred preobremenitvijo tako, da mogoč presežek zadaj skoncentrirane teže premakne na tandemski most. Največja tehnično dovoljena masa te konfiguracije je 37 ton. Njena največja prednost je obračalni krog le 7,8 metra med robnikom in 8,5 metra med stenami. Za to se lahko zahvali predvsem skrajšani medosni razdalji na 4,55 metra in največjem kotu 49° za sprednja kolesa. Aplikacija bo na voljo kot podvozje za nadgradnjo prekucnika, avtomešalce, zabojnike z zadnjim dvigalom ali kot nalagalec zabojnikov. To bo predvsem uporabno v urbanih okoljih z ozkimi ulicami, kamor morajo vozila pripeljati težka bremena na tesna gradbišča. To podvozje bo na voljo v zadnji četrtini leta 2019.

Impresivno 10x4 CF

Težki prekucnik CF v konfiguraciji 10x4 je rezultat sodelovanja med DAF-om in nizozemsko družbo Estepe, ki je preuredila tovarniško podvozje z vgradnjo pete pomožne osi. Pred zračno vzmetenim tandemskim mostom HR1670T z dvojno redukcijo je Estepe vgradil vodilno hidravlično krmiljeno dvižno os nosilnosti 10 ton. Sprednje dvojne krmiljene osi tipa 187N imajo nosilnost po 10 ton. Največja dovoljena masa tega podvozja je 49 ton.

XF FTM-vlačilec 8x4 tridem

DAF je prvič predstavil svojo novo generacijo XF FTM-vlačilca za vleko težkih tovorov z največjo dovoljeno maso do 120 ton, z nekaterimi omejitvami pa do 150 ton. Gre za različico tridem s sprednjo 8- ali 9-tonsko krmilno osjo ter tandemskim pogonskim mostom SR1360T ali HR 1670T, pred katerim je vodilna krmiljena in dvižna 8-tonska os. Največja dovoljena masa tega vlačilca se giblje od 34 do 41 ton, odvisno od dejanske specifikacije, z dovoljeno obremenitvijo sedla približno 24 ton. Moč se prenaša prek avtomatiziranega 16-stopenjskega menjalnika TraXon s programskim paketom "heavy/normal".

XF FAX – 8x2 podvozje

Oznaka FAX se pri DAF-u nanaša na šasijo 8x2 z dvojno prednjo krmilno osjo nosilnosti 8 ali 9 ton, enojno pogonsko osjo

ter sledilno 7,5-tonsko krmilno in dvizžno osjo za pogonsko. Do sedaj je bila taka konfiguracija na voljo samo pri modelih CF, vendar je ponudba zdaj razširjena tudi na XF-e. Njihova največja dovoljena masa znaša 37 ton, zaradi dobre okretnosti in visoke nosilnosti na sprednjem koncu pa se pogosto uporablja kot vozilo za prevoz zabojnikov z dvigalom za kabino.

) LF in CF Construction

DAF še vedno ponuja individualna LF- in CF-podvozja v izvedbi Construction, prilagojena pogostim vožnjam na terenu in po neurejenih gradbiščih. Odlikujejo jih višje postavljeni sprednji odbijači, ki omogočajo vstopni kot 25° in terensko prehodnost (višina podvozja nad tlemi) 32 cm v primeru manjšega LF in 40 cm v primeru XF. Variante Construction imajo 3 mm debelo zaščitno jekleno ploščo pod hladilnikom motorja.

LF Construction je na voljo samo kot 19-tonsko podvozje v konfiguraciji 4x2, medtem ko se lahko CF Construction naroči v obliki šasije FAT 6x4 in FAD 8x4 ali vlačilca FTT 6x4.

Izvedbe tovornjakov CF Construction so standardno opremljene s posebnim programskim paketom off-road na menjalnikih TraXon, ki zelo hitro zamenjajo prestave pri nekoliko višjih vrtljajih, da zagotovijo maksimalen oprijem na zahtevnem terenu.

Prilagodljivost zahtevam kupcev

Končnim kupcem in nadgraditeljem gre DAF maksimalno nasproti v pogledu njihovih zahtev za namestitve opreme in komponent na podvozje v skladu s posebnostmi nekaterih posebnih nadgradenj. Tako je možno izbrati enega ali dva rezervoarja za gorivo, določiti, ali naj se ta montira levo ali desno, z izbiro optimalnega položaja rezervoarja za stisnjen zrak in reagenta AdBlue, modula SCR, prostora za akumulatorje, nosilca rezervnega kolesa, shranjevalnega zaboja itd.

Poleg tega je v tem segmentu trga zelo pomembno, da ima kupec optimalno moč za svoje potrebe. Od PTO-izhoda na motorju ponuja DAF na motorjih MX-11 in MX-13 pogon na desni strani (položaj kazalca ure na 13.00), ki lahko trajno nudi 800 Nm navora, kratkotrajno pa 1.000 Nm navora. To je idealna rešitev za avtomešalce ali vozila za zbiranje odpadkov. Motorji MX-11 imajo tudi izvod na levi strani (položaj kazalca ure na 11.00) s trajnim navorom 250 Nm in kratkotrajnim 400 Nm, kar je primerno tudi za pogon hidravličnih črpalk za prekucnike. DAF ponuja tudi možnost izbire posrednega odgona črpalke na sprednjem delu motorja (preko jermena), moči od 20 do 35 kW. V ponudbi je tudi veliko število PTO-izhodov na menjalnikih, ki se običajno uporabljajo za pogon hidravličnih črpalk in

kompresorjev, z različnimi prestavnimi razmerji in navorom do 1.000 Nm.

Predelava bakrovih deponij na območju JV Evrope

06.05.2019 | 14:16

Pri izkoriščanju mineralnih surovin nastajajo velike količine rudarskih in metalurških odpadkov. Količine odpadnega materiala (jalovine) so zaradi visokih vsebnosti različnih kovin potencialni vir surovin, na drugi strani pa predstavljajo odpadke, ki se odlagajo v bližini rudnikov in onesnažujejo okolje. V okviru projekta RIS-CuRE bodo preverjeni različni tehnološki postopki, s katerimi lahko kovine izločimo iz

jalovine, preostanek pa po postopku imobilizacije uporabimo v gradbenem sektorju.

*TEKST Ana Mladenović, Alenka Mauko Pranjić, Mateja Košir, Petra Vrhovnik, Urška Kropf, Zavod za **gradbeništvo** Slovenije*

Baker je kovina z značilno rdeče-rjavo »bakreno« barvo in odličnimi fizikalnimi lastnostmi; visoko električno in toplotno prevodnostjo. Baker ali bakrov koncentrat se večinoma pridobiva v obliki bakrovega sulfata iz porfirskih površinskih kopov (90 %). Baker je na eni strani esencialen element za žive organizme, na drugi strani pa eden od najpomembnejših elementov za različna področja v industriji. Trenutno evidentirane naravne rezerve zadoščajo za nadaljnjih 25 do 60 let, odvisno od porabe in stopnje recikliranja. Večina bakra se pridobiva v Čilu, ZDA, Indoneziji in Peruju, za Evropo pa so pomembna nahajališča bakra v Severni Makedoniji, Bolgariji, Romuniji, Srbiji, Španiji, na Poljskem, Cipru, Finski, Švedski in Združenem Kraljestvu. Bakrovi rudniki na Balkanu so v času od začetka svojega obratovanja do danes odložili ogromno različnih rudarskih ostankov (okoli 920 milijonov ton), ki po različnih ocenah vsebujejo še 1,3 milijona ton Cu, 128 ton Ag in 23 ton Au. V okviru projekta RIS-CuRE bo oblikovana platforma različnih deležnikov (rudniki, ponudniki tehnologij za ekstrakcijo kovin,

gradbeniki, lokalne skupnosti), V okviru katere se bo ustvarilo primerno okolje za aktivnosti v zvezi s predelavo rudarskih odpadkov, ne samo v okviru projekta, temveč tudi dolgoročno. Izvedena bo demonstracija izločanja kovin z različnimi sodobnimi tehnologijami. Preostanek materiala bo imobiliziran in uporabljen v **gradbeništvu** (npr. nasipi). S tovrstnimi aktivnostmi želimo dvigniti nivo konkurenčnosti in inovativnosti v regiji ter predelati odpadke v strateško pomembne surovine.

Površinski kop rudnika bakra Bučim, Republika Severna Makedonija.

Projekt RIS-CuRE

Projekt RIS-CuRE - Predelava bakrovih deponij na območju JV Evrope, s ciljem »nič odpadkov« (ang. Zero waste recovery of

copper tailings in the ESEE region) je triletni projekt (2019-2021), ki ga sofinancira EIT RawMaterials v vrednosti 1.575.416 €. V projektu sodeluje 13 partnerjev iz 7 držav (Slovenija, Španija, Finska, Bolgarija, Srbija, Severna Makedonija, Romunija). Koordinator projekta je Zavod za **gradbeništvo** Slovenije (ZAG) in ga izvaja skupaj z naslednjimi partnerji: Geološki zavod Slovenije, IRGO Consulting d.o.o., Fundacija Gomez Pardo, Outotec, Gospodarska zbornica Srbije, Gospodarska zbornica Vratsa, Gradbeni inštitut Makedonije, DPTU Bučim d.o.o., ESM Makedonija, Univerza Goče Delčev Štip, Univerza v Beogradu – Tehniška fakulteta Bor in Univerza Petrosani. Več informacij je na voljo na spletni strani <http://ris-cure.zag.si/>.

Flotacijska deponija rudnika Bučim.

EIT RawMaterials

EIT je kratica za Evropski inštitut za inovacije in tehnologijo, ki je bil ustanovljen leta 2008 kot neodvisno telo Evropske unije.

Njegova glavna naloga je spodbujanje sodelovanja med podjetji, izobraževalnimi in raziskovalnimi inštitucijami (trikotnik znanja)

ter s tem ustvarjanje ustreznega okolja za inovacije in

podjetništvo v Evropi. Inštitut ima trenutno aktivnih 8 skupnosti

znanja in inovacij (KIC), ki se osredotočajo na aktualne

družbene izzive: podnebje, digitalna tehnologija, zdravje,

prehrana, inovativne energije, surovine, mobilnost v mestih in

proizvodnja. Skupnost za surovine je EIT RawMaterials, z

ambiciozno misijo, spremeniti odvisnost od surovin v strateško

moč Evrope. To naj bi dosegli s pospeševanjem konkurenčnosti

in rastjo evropskega surovinskega sektorja, predvsem s pomočjo

radikalnih inovacij in podjetništva.

Deponija rudnika Bučim.

Najpomembnejša področja so: (a) raziskave in ocena potenciala evropskih surovin, (b) rudarjenje v zahtevnih okoljih in inovativni, trajnostni rudniki, (c) povečana snovna učinkovitost v mineralnih in metalurških procesih, (d) nadomeščanje kritičnih snovi v proizvodih ter njihova optimizacija, (e) recikliranje in optimizacija vrednostnih verig za boljše proizvode ter (f) načrtovanje proizvodov in storitev za krožno gospodarstvo. Skupnost sestavljajo glavni, pridruženi in projektni partnerji. Zavod za **gradbeništvo** Slovenije in Geološki zavod Slovenije sta edina slovenska glavna partnerja, projektni partnerji pa so Data Measuring Systems DMS d.o.o. Golnik, IRGO Consulting, ZRS BISTRA Ptuj in Univerza v Ljubljani. Za finančna sredstva lahko kandidirajo tudi inštitucije oz. podjetja, ki niso partnerji EIT RawMaterials in sicer tako, da se povežejo z enim od glavnih ali

pridruženih partnerjev in v okviru EIT Regional Innovation Scheme (RIS) projektov sodelujejo kot partnerji za izvedbo posameznih nalog v projektu (»task« partnerji). Več informacij o skupnosti EIT RawMaterials je na voljo na spletni strani: <https://eitrawmaterials.eu/>